

"Ergonomi" er et relativt nyt ord i dansk - som iøvrigt i de fleste vesteuropæiske sprog. Det er dannet i England lige efter II verdenskrig af en gruppe britiske videnskabsmænd, som søgte at forbedre forholdet arbejder/arbejde i den engelske krigsindustri, og som efter krigens slut besluttede at holde forbindelsen vedlige (1949-50). Det var biologer, psykologer og teknikere, og efter møder i bl.a. Cardiff valgte man efter afstemning ordet "ergonomics", foreslået af K.F.H. Murrell (Cardiff), og dannet af de klassisk-græske ord ergon, der betyder arbejde og nome der betyder love, regler. Ergonomics skulle egentlig oversættes til ergonomik (smlgn. mekanik, fysik og lignende), men har med tiden og udbredelsen til andre sprog antaget formen ergonomi (eng. ergonomy). Det nystartede engelske Ergonomics Research Society holder årlige møder forskellige steder i Storbritanien; Loughbury, Cambridge, Cardiff, og på Continentet.

Her i Skandinavien var Sverige foregangslandet på dette område. Tidligt blev der her indledt studier i "Arbetsvetenskap" og der dannedes grupper, der interesserede sig for "bioteknologi". Af navne på dette område bør nævnes Hohwiil-Christensen, Nils Lundgren (død 1980), Ulf Åberg (død 1988) og flere.

I Danmark var interessen tilstede, men spredt mellem institutioner og hospitaler (f.eks. Gerda Seidelin (død 1990), Rigmor Thor m.fl.). Et fysiologisk samlingssted fik området, da Landsforeningen mod Polio oprettede sit arbejdsprøvningsinstitut på Tuborgvej i Hellerup og ansatte undertegnede som ledende fysiolog. Sammen med medarbejdere som f.eks. Vibeke Leschly (død 1988), Svend Molbech, Ellen Poulsen og vekslende magistre og læger, blev der her lagt op til bevidst, målrettet arbejdskravsanalyse til brug for genplacering af handicappede, efter en alsidig arbejdsprøvningsprogrammet var "Evner, krav, placering". Det faldt ganske naturligt, at gruppen på Polioinstituttet søgte og fik optagelse på de årlige ergonomimøder i England. På et sådant møde - i pausen mellem to foredrag - stod vi, en gruppe skandinaviske arbejdsbiologer, og talte om den mangel på kontakt der var os imellem. Hollændere, franskmænd og andre havde dannet nationale ergonomiske selskaber i lighed med det engelske - så hvorfor ikke vi? Vi var for få til rent nationale selskaber, men et Skandinavisk eller, bedre, et Nordisk selskab måtte være en løsning. Det blev vi da enige om, og valgte på stedet Ulf Åberg, som var ingeniør og igang med arbejdsstudier bl.a. i Göteborg, til at foreberede et stiftende møde. Et sådant møde blev holdt nogle måneder senere i Åbergs hjem i Stockholm, hvor han endog serverede middag for os. Jeg husker ikke nu præcis, hvem der var tilstede, men alle de Nordiske lande var repræsenterede. Ved et to-dages møde blev navn og vedtægter for selskabet bestemt, og NES var en realitet.

Det var meningen, at NES skulle være en tværvidenskabelig sammenslutning. Medlemskab blev derfor betinget af, at man arbejdede videnskabeligt med ergonomiske problemer - en ren tilhørerforening ønskedes ikke. Lutman, Åberg og Lundgren påtog sig at redigere og skrive en håndbog i Ergonomi. Denne forelå færdig allerede i 1966: "Handbø~~g~~ i ergonomi" (Almqvist och Wiksell, Stockholm, 1966). Der var imidlertid et ret stort pres på foreningen, især af terapeuter, så fysioterapeuter (massøser, sjukgymnaster) og ergoterapeuter

(beskæftigelsesterapeuter), som kunne påberåde sig blot et minimum af forskning eller af undervisning blev efterhånden ladet ind. Møderne skete som regel efter indbydelse fra den arrangerende nationale forening i England, Wales, Holland og Frankrig. Disse nationale foreninger havde efterhånden sluttet sig sammen i "International Ergonomics Association", som optog nationale foreninger og kunne udgive det større og bedre udstyrede tidsskrift: "Ergonomics". Vi i Norden ville gerne være med, og da vi syntes vi var videnskabeligt velfunderede, blev jeg ved et møde i Strasburg udpeget til at søge NES optaget i IES. Dette lykkedes, og fra 1970 var NES et fuldgyldigt medlem af International Ergonomics Association, samlet om og holdt sammen af det månedlige tidsskrift: "Ergonomics".

Erling Asmussen